

SPRAVODAJ OBCE LIETAVSKÁ LÚČKA

Ročník 2, číslo 1 - apríl/2004

PRÍHOVOR

Vážení spoluobčania,

s príchodom jarných dní sa každoročne v prírode vytvárajú podmienky pre nebezpečie vzniku požiarov, a to najmä zvýšenou pracovnou aktivitou na poliach, lúkách, v záhradkách, ale tiež aj vo voľnej prírode. Z týchto dôvodov Vás chcem požiadať na opatrnosť pri vykonávaní tohto „jarného upratovania“ a na dodržiavanie ustanovení zákona o požiarnej ochrane, a to najmä – nezakladať oheň v priestoroch, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu a nevypaľovať suché porasty. Dôrazne Vás upozorňujem na nebezpečie vypaľovania trávy, ktoré každoročne spôsobuje smrteľné zranenia. Podľa zákona môžu fyzické osoby za takýto priestupok dostať pokutu až do výšky 10.000,- Sk, a právnické osoby do výšky 500.000,- Sk

V tomto období sa vykonávajú protipožiarne kontroly komínov a okolia prieduchov, ktoré zabezpečujú preventivári DPZ. Je potrebné, aby ste dbali na ich rady a zistené nedostatky vo svojom záujme odstránili.

Len spoločné úsilie, opatrnosť a ostražitosť nám pomôžu preklenúť toto obdobie zvýšeného nebezpečia vzniku požiarov bez veľkých morálnych a finančných strát.

Na začiatku mesiaca apríl obec zabezpečila čistenie miestnych komunikácií uchádzačmi o zamestnanie, ktorí sú zaradení na aktívnej činnosti a firmou Agát, ktorá v priebehu jedného dňa strojovo pozametala všetky ulice v obci.

Záverom by som chcel požiadať občanov o väčšiu pozornosť a všímavosť svojho okolia, nakoľko sa v ostatnom čase zvýšil počet krádeží, a to nielen na spoločnom ale aj súkromnom majetku.

Ing. Marian Sliviak, starosta obce

PRACOVNÁ SOBOTA

Poslanci Obecného zastupiteľstva v Lietavskej Lúčke vyzývajú všetkých občanov obce, aby sa aktívne zúčastnili pracovnej soboty, ktorá bude dňa **24.4.2004**. Počas tohto dňa by bolo vhodné upraviť okolie bytových, rodinných domov, okolie plotov, trávnatých plôch pri chodníkoch miestnych komunikácií.

Veľkokapacitné kontajnery na odpad budú pristavené na ulici Skalka pri rod. dome p. Kapustu, na ul. Št. Hulína pri Dome služieb, na ul. J. Bytčiančina pri železničnom priecestí a na Ilovom pri obchode Coop Jednota.

História obce - pohromy

Obyvatelia každej obce majú svoje milé i nemilé spomienky. Obe si udržiavajú v pamäti či už povodne, požiare alebo iné ľudské tragédie. V roku 1897 bola najväčšia povodeň v Lietavskej Lúčke, ktorá trvala 3 dni. Zaplavená bola celá obec. Voda sa liala do pivníc a do domov vtedajších obyvateľov. Príčina povodne bola v rýchlom príchode jari. Sneh sa začal topiť a korytá riek Lietavky, Sviňanky a Rajčianky nestačili zobrať všetku vodu. Podobná povodeň bola i v roku 1925. Menšie povodne sa striedali i v ďalších rokoch, najmä na jar, až kým nebola prevedená regulácia a úprava koryt potokov Sviňanka a Lietavka.

V roku 1903 sa zaznamenáva

veľký požiar, pri ktorom vyhorela takmer polovica obce. V tom čase boli domy väčšinou ešte drevené a tiež postavené tesne vedľa seba. Požiarne zbory v tom čase neexistovali, preto proti ohňu nebolo prakticky žiadnej ochrany. Príčina požiaru nebola zistená.

Rok 1915 pripomína občanom veľké sucho. Obilniny skoro vôbec nevyrástli zo zeme a čo vyrástlo (len jačmeň) to bolo veľmi malé a z obavy, aby sa nevymlelo zrna trhali ho ručne a nekosili. V dôsledku veľkého sucha a neúrody nastal veľký hlad, čomu dopomohla i prebiehajúca 1. svetová vojna.

Začiatkom 20. storočia boli triedne a národnostné rozpory v Rakúsko - Uhorsku značne vy-

strené. Na rozdiel od vyspelého Rakúska bolo Uhorsko, ktorého súčasťou bolo aj Slovensko, polofeudálnou agrárnou krajinou. Sociálne postavenie obyvateľstva bolo závislé od maďarských šľachtických pánov a ich rodov. Vyvrcholil národnostný a sociálny útlak slovenského ľudu.

V tomto období Lietavská Lúčka a Ilové tvorili dve samostatné obce – LITVAMEZŮ a ILLÓ. V roku 1911 sa spojili v jednu obec pod názvom LITVA VILLÓ. Jediným zamestnaním obyvateľov obce bolo poľnohospodárstvo. Roľníci z Lietavskej Lúčky vlastnili dovedna 280, na Ilovom 100 jutár všetkej pôdy, zatiaľ čo ostatnú pôdu, okolo 120 jutár, vlastnili veľkostatkári Kubelík

História obce - pohromy (dokončenie zo str.1)

a Pnográc. Pôda nestačila uživiť všetkých obyvateľov, preto mnohí odchádzali pracovať, najmä cez letné mesiace, na veľkostatky na južnom Slovensku. Chodievali tam na vozoch cez Rajec a Kľak. Neskôr dávali prednosť práci na veľkostatkoch v Čechách. Za prácu dostávali poľnohospodárske natu-
rálie, najmä obilie. Len malá časť

obyvateľov našla zamestnanie v niektorých blízkyh žilinských továrňach. Niekoľko obyvateľov našlo prácu na miestnom majeri, ktorý vznikol ešte za panstva Lietavského hradu. Jeho posledným majiteľom bol veľkostatkár Elek, ktorý v roku 1908 odpredal majer cementárni pod stavbu robotníckych kolónií.

Život vtedajších obyvateľov nebol závidenia hodný. Ich údelom bola úmorná práca na pôde od rána do večera – „od svitu do mrku“. Životná úroveň bola nízkom stupni. Za potravu roľníkom poväčšine slúžila prosová kaša, zemiaky, kapusta, fazuľa. Chlieb, mäso boli vzácnosťou, cukor bol neznámou pochúťkou.

Starká

Starká je niekto, kto vie pofúkať ranu. Je to niekto, kto vie povedať pravdu a potešiť. Možno si myslíte, že mať starkú nie je nič zvláštne, no keby ste mali takú starkú ako ja, určite by ste si to nemysleli. Moja starká je milá a dobrá. Vždy sa u nej najem medu a ani cukríkmi nešetří. Je to úprimný človek. Nikto nevie tak vynikajúco robiť šišky a keď pečie zákusky, celá rodina sa len tak obľizujeme po tej pochúťke. Ja mám starkú veľmi rada a ona mňa má tiež rada. Nechcem ju stratiť.

Ďakujem za starkú.
Katka Hulínová 5.A

*Komu patrí
druhá májová nedeľa?
Naším drahým mamám.
Čím je jedinečná?
Láskou.*

Matka

V tento deň prichádzame vyjadriť úctu a vďaku všetkým našim matkám, mamičkám a prababičkám. Ved' sú to práve ony, ktoré nezištne obetujú najlepšie roky života svojim deťom, vnúčatám.

Ich láskyplná náruč, štedré srdce dokáže i v najťažších chvíľach života pohladať ubolené hlávky, nádejou potešiť srdiečka.

Váš sviatok – deň matiek Vám, drahé naše mamy, vyslovujeme úprimné ďakujem. Ďakujeme za priehrstia múdrych rád a ponaučení z Vašich bohatých skúseností. Ďakujeme za lásku, za výchovu, za trpezlivosť s akou ste nás pripravili pre život.

V tomto hektickom svete ste našou posilou a nádejou. Máme Vás radi a zo srdca Vám ďakujeme. Žite v zdraví a šťastí.

-sel-

Divadlo v Lietavskej Lúčke

Veľký kus kultúrno-osvetovej práce v Lietavskej Lúčke spravili tí ľudia, ktorí sa do obce prisťahovali za prácou, najmä bratia Bartekovci, p. Mikurda, Janošec, Hladký, Galoch a iní. Inteligenciu v Lietavskej Lúčke v tých časoch tvorilo iba niekoľko ľudí: boli to riaditelia cementárne so svojimi úradníkmi (asi 10) učitelia, prednosta stanice, pošty a notár.

Bratia Bartekovci nacvičili prvú divadelnú hru, ktorá sa hrala v starých kolóniách pri železničnej stanici, vo vtedajšom potravinárskom družstve.

Od roku 1925 iniciátorom a režisérom divadelných hier sa stal správca miestnej ľudovej školy Štefan Šálek, ktorý založil v roku 1925 prvý hudobno-dramatický krúžok v Lietavskej Lúčke. Krúžok pozostával zväčša z robotníkov a ich detí. Medzi prvých lúčanských ochotníkov patrili Fabián Kudla, Aurel Šálek, Štefan Chrenko, Júlia Trenčáková, Justína Marčeková, Magda Papánová, bratia Slivakovci a Marčekovci a iní. Krúžok hrával divadelné hry v starej ľudovej škole, kde v jednej miestnosti, v triede, bolo z dreva zhotovené javisko. Nad javiskom bol Kollárov citát: „Sláva Slávy synom“. Už tento nápis veľa hovoril o pokornosti novozaloženého divadelného krúžku.

Kulisy a iné potrebné rekvizity v tom čase sa kúpiť nedali, preto si ich ochotníci museli dávať robiť. Kulisy spočiatku maľoval maliar z Rosiny, neskoršie Ondrej

Oravec a Vavrín Danko. Medzi odohrané divadelné hry patrili Radúz a Mahuliena, Svedomie, Čert a Káča. Krúžok sa tešil veľkej obľube u miestnych obyvateľov a za svojho trvania vykonal kus zaslúženej práce.

V roku 1939 lúčanskí ochotníci nacvičili aj niektoré operety, ako Pozor na vlak, Ej, horička zelená, Keď rozkvitne nový máj. Medzi známych hercov v tom čase patrili Róbert Bellan, Emil Švancár, Anna Intribusová, Irena Bánovčinová, Karolína Papánová, Júlia Šáleková, Aurel Šálek, Anton Perkovič, Ján Plaštiak ml., Jakub Golonka, Jozef Rosinčin, František Tokáč, Michal Valach a iní.

Okrem operiet odohral divadelný krúžok ešte niekoľko divadelných hier ako Dedinský krutáň, Kamenný chodníček, Mármotratný syn. U lúčanských ochotníkov zapustilo divadlo hlboké korene. Starší herci odchádzali a prichádzali mladí, ktorí v krúžku vytvorili zdravé pokrokové jadro. Tvorili ho: Štefan Hulín, Michal Chmeliar, František Bros, Anton Perkovič, Ján Plaštiak ml. Jakub Golonka, František Tokáč, Margita Švancárová, Štefan Oravec. Títo odohrali i niekoľko proletárskych divadelných hier ako „Maják na šírom oceáne“, Slepá rodina. Okrem toho nacvičovali aj rozličné revolučné piesne a recitácie básní, s ktorými často vystupovali i v blízkom okolí. V období tzv. Slovenského štátu ochotnícka činnosť bola veľmi slabá.

ROK 2003 V LÚČANSKOM FUTBALE

Hlavnou úlohou bolo obhajovať a presadzovať záujmy a potreby členov, podporovať ich činnosť, no najhlavnejšie poskytovať fanúšikom obce príjemný športový zážitok. Či sa nám to podarilo, odpovedzte si sami. ŠK nežilo iba gólmi a bodmi. Na každodennom stole bolo riešenie ekonomických, materiálo-technických, organizačných, prevádzkových a iných vecí. ŠK prevádzkoval športové objekty a zariadenia, vykonával podnikateľské činnosti, poskytoval služby pre verejnosť, spolupracoval s predstaviteľmi samosprávy, či zástupcami podnikateľskej sféry za účelom podpory svojho základného poslania. Sú to hodiny a hodiny voľného času.

Futbal o ktorom sa hovorí, že je najpopulárnejším a najlacnejším športom nikdy nespí. Všeobecná problémovosť ekonomiky v celoslovenskej miere sa nemôže vyhnúť ani nášmu futbalu. Futbal v Lietavskej Lúčke bol, je a bude odkázaný na svojich verných sponzorov Cementárne, Baumitu a OcÚ zastúpených poslancami a starostom. Naplniť rozpočet klubu je každoročne ťažká úloha. Poďakovať za minulý rok treba Cementárni LL, a.s., ktorá okrem sponzorského príspevku poskytuje aj šatňu v Cementárni využívanú hlavne v prípravnom období. Ďakujeme aj Baumit-u, no treba povedať, že v minulosti to bol štedrejší sponzor. Obci patrí poďakovanie za zvýšený ročný príspevok, pomoc pri správe a údržbe viacmilionového majetku pod Kaštieľom a za pomoc pri zimnej údržbe ihriska v Porúbke.

Treba pokračovať v oprave budov, rekonštrukcií šatní a sociálnych zariadení, okolia, oplotenia miest na státie, ale i fasády Kaštieľa, ktorý svojou polohou zapadá do areálu štadióna.

Na základe grantu z MŠ SR v hodnote 180.000,- Sk sa zrekonštruovala kabína a soc. zariadenia pod starou tribúnou. Vyriešila sa i problematika výrubu topoľov v areáli štadióna v spolupráci s lúčanskými hasičmi, za čo im patrí poďakovanie. V časti od Dolinky boli odstránené niektoré ihličnaté stromy, hlavne z bezpečnostných dôvodov.

Zo športového hľadiska treba minulý rok hodnotiť ako neúspešný. Kým Rudinská sa tešila, naše mužstvo zostalo pevne zakotvené na 3. priečke V. ligy, pre nás pomaly už tradičnej. Určite máme mužstvo, ktoré mohlo reálne bojovať o postup. Iste, každý zápas sa začína za stavu 0:0. Lenže konečná je 90. minúta. V porovnaní optiky Skalitého a nás sme na tom lepšie a s Rudinskou je minimálne vyrovnaný. Naše mužstvo však nie vždy ťahalo za jeden povraz, nemalo spoločného ducha a nebolo tou správnou družinou. Svoj diel viny nesú funkcionári, tréner ale hlavne hráči. Príkladov je veľa. Napr. zápas s Trnovým v Porúbke, posledný zápas v Rakovej, či veľmi veľa dôležitých zápasov s výsledkom 0:1. Je sa nad čím zamyslieť.

Jesennú časť novej futbalovej sezóny začalo mužstvo pod vedením trénera – p. M. Zvaríka. Nastúpil do funkcie s veľkou podporou funkcionárov, hráčov, ba i širokej verejnosti. Výsledkom, hlavne zo začiatku boli dobré výkony, nasadenie, odhodlanie,

pracovitosť, tímový duch i dokonca zvýšená morálka.

Až po zlomový zápas v Rajci. Po zraneniach kľúčových hráčov, ich neliečení, nekomunikácií s trénerom či funkcionármi. Vylepšený koniec jesene nám vrátil šancu bojovať o postupovú priečku. Cez kvalitnú zimnú prípravu sa káder mužstva posilnil. Skutočnou odmenou pre lúčanský futbal by bol postup do vyššej súťaže, v čo všetci veríme.

Z diváckeho hľadiska sme stále čudnou dedinou. Nie je výnimočné, ak na majstrovské zápasy nášho mužstva na domácom ihrisku príde viac ľudí od súpera ako našich (viď zápas s Rosinou). Nemyslíme si, že táto návštevnosť je odrazom zlej reklamy či propagácie futbalu v Lietavskej Lúčke, aj keď sme sa mohli sami mnohokrát presvedčiť, že inde robia v obci pre futbal viac. Skôr si myslíme, že je to otázka atraktívnosti našej hry vyplývajúca z prostredia, nasadenia, prístupu a až entuziazmu našich hráčov. Ak porovnávame niektoré mužstvá v súťaži s našim, tak iste dáte za pravdu, že naše je síce futbalovejšie, ale súperu prejavia viac snahy a ochoty pobiť sa o konečný výsledok.

Cieľ je teda stanovený jasne. Snažme sa preto všetci spoločne – sponzori, funkcionári, a všetci občania – priaznivci lúčanského futbalu.

Po jesennej časti vyzerá čelo tabuľky našej súťaže nasledovne:

1. Teplička 26 b
2. Rajec 25 b
3. L. Lúčka 23 b (28:14)

Najlepší strelci:

Kudla 8, Šupina 5, Turian 4, Kodaj 3, Benko, Poláček 2.

Rozpis zápasov – sezóna 2003/2004 (jarná časť)

kolo	dátum	čas	Muži	kolo	dátum	čas	Muži
1.	28.03.2004	Ne 15.00	Makov – CLL	8.	16.05.2004	Ne 17.00	CLL – Raková
2.	04.04.2004	Ne 15.30	CLL – Predmier	9.	22.05.2004	So 17.00	KNM „B“ - CLL
3.	11.04.2004	Ne 15.30	Rosina – CLL	10.	30.05.2004	Ne 17.00	CLL – Varín
4.	18.04.2004	Ne 16.00	CLL – Belá	11.	06.06.2004	Ne 17.00	Skalitě – CLL
5.	25.04.2004	Ne 16.00	Teplička – CLL	12.	13.06.2004	Ne 17.00	Čierne - CLL
6.	02.05.2004	Ne 16.30	CLL – Rajec	13.	20.06.2004	Ne 17.00	CLL – St. Bystrica
7.	09.05.2004	Ne 16.30	Strečno – CLL				

Dlhá zima so stálymi zmenami

O tom, že prírode sa nedá rozkázať sa tejto zimy presvedčili dobrovoľní pracovníci Hokejového klubu pri príprave ľadovej plochy prírodného klziska. S polievaním hracej plochy začali tesne pred vianočnými sviatkami, ale ľad sa im napriek snahe podarilo pripraviť až po vianočných prázdninách, keď sa prvýkrát začalo korčuľovať 5. januára 2004. Po sedem dňovom zimnom počasí došlo k odmäku a prerušeniu prevádzky. Po týždňovej prestávke pokračovalo mrznúce počasie, ľadová plocha bola opäť obnovená, ale len na niekoľko dní, aby sa opäť oteplilo. Po teplom týždni začiatkom februára sa ochladilo a ľadová plocha bola takmer roztopená. Dňa 8. februára došlo opäť k ochladeniu a ľadová plocha sa pripravila pre Základnú školu, ktorá 13. februára organizovala Maškarný karneval na ľade“ pre všetky ročníky. Po

pár dňoch sa opäť oteplilo, ale len nakrátko a v závere februára po ochladení sa prevádzka obnovila a trvala až do 20. marca.

Napriek kvalitnej príprave na výrobu prírodného ľadu, boli náklady z dôvodov prerušovania zimy vysoké. Najväčší nedostatok sa prejavil, keď pre nízku hladinu spodnej vody sa musela odoberať voda z verejného vodovodu. Taktiež stúpila spotreba elektrickej energie a nafty, nakoľko v závere zimnej sezóny padal často sneh, niekoľkokrát vo veľkom množstve.

Za obetavú pomoc a snahu sa treba poďakovať dobrovoľným pracovníkom Hokejového klubu pánom Vladovi Chmeliarovi, Ľubovi Chmeliarovi, Ivanovi Dankovi, Petrovi Sloviakovi a mladým priaznivcom za pomoc pri výrobe ľadu a čistení ľadovej plochy od snehu.

Anton Lyhaj

VIETE? Čo v Liet. Lúčke znamená keď sa povie:

Šporhel - šporák
Firhánek - záclona
Nálepok - chodník pri dome
Ogorek - uhorka
Šnuptichel - vreckovka
Pudelár - peňaženka
Fertucha - zástera, zápona
Štrinfle - pančucháče
Šmakovať - chutiť
Stokláska - rasca, kmín
Grifel - tuha
Richtovať - chystať
Šufel' - zásuvka

Zemiaky na medzinárodných jedálnych lístkoch

Alle mande – varené zemiaky nakrájané na hrubé plátky, poliate omáčkou pripravenou z citrónovej šťavy, bieleho vína, žltka a masla

Alsaské – nové zemiaky s maslom, slaninou nakrájané na kocky a s cibulkou

Gastronom – zemiaky nakrájané na valčeky, opražené na masle sa nechajú vychladnúť v mäsitom rôsole a pridajú sa k tomu dusené huby

Indické – pražené alebo dusené zemiaky, korenené kari

Lyonské – dusené zemiaky premiešané s cibuľou

Mélangées – zmes zemiakov a jablák zapečených s maslom – podávajú sa k pečenému bravčovému mäsu alebo k teplej šunke

Chlebíček BARA BRITH

Suroviny: 375 g zmesi sušeného ovocia, 250 g prírodného trstinového cukru (môže byť aj obyčajný kryštalový – diabetici môžu použiť na osladenie čaju aj umelé sladidlo), 300 ml silného čaju, maslo na vymastenie, 300 g hladkej múky, 1 kypriaci prášok, 1 rozšľahané vajce, forma na chlebíček.

Postup: V mise zmiešame ovocie, osladený čaj a necháme nasiaknuť najmenej ½ hodiny. Do ovocnej zmesi s čajom primiešame múku, kypriaci prášok, vajce a premiesime, aby sa to všetko spojilo. Formu vymastíme, vysypeme múkou, naplníme a pečieme na 150 °C. Upečenie koláča zisťujeme ihlou, ktorá by mala ostať čistá.

Jarné upratovanie

Naša obec s počtom približne 1800 obyvateľov nepatrí ani medzi veľké a ani medzi malé. No pri prechádzkach po uliciach, okrajových častiach, blízkyh trávnatých plochách, lesoch máme dojem, že nás tu žije aspoň jedenkrát toľko. Miestami a opakovane to vyzerá ako na skládke odpadu so zvozom z regiónu od Rajeckých Teplíc po Žilinu. Nachádzame tam všetko. Od starých šiat a handier, cez nepotrebnú obuv, rozbité domáce spotrebiče, bandasky s olejmi, riedidlami, nádobami od zaschnutých farieb a inými chemikáliami až po nepotrebný rozbitý nábytok. Načo potom obec vynakladá nie malé finančné prostriedky na separovaný zber? Načo je veľkokapacitný kontajner?

Všetci vieme, že pri rôznych rekonštrukčných prácach a úpravách sme povinný si zabezpečiť kontajner a odvoz na určené skládky. No množstvo stavebného odpadu sa nachádza práve na obecných, družstevných a urbárskych pozemkoch. Nik si ho nevyvezie na vlastné.

A čo nakladanie s nebezpečným odpadom! Nemôže nám byť jedno, kam vyhodíme starý televízor, neonku, ba dokonca autobateriu.

Skúsme si všetci viac vážiť svoje okolie, prírodu. Veď táto zem nie je určená iba pre pár generácií. Skúsme sa neriadiť heslom „po nás potopa“, ale aspoň podľa zásady „keď nemám pomôcť, aspoň nepoškodím“.

Toto si uvedomme s prichádzajúcim jarným upratovaním.

Najbližšie kultúrno - spoločenské akcie

- oslavy Dňa matiek 9. mája 2004 v DK
- oslavy oslobodenia obce, kladenie vencov k pamätníku, výstup na Žibrid 24. apríla.2004
- pálenie „Jánskych ohňov“ v mesiaci jún
- zábava pre priateľov športu 3.7.2004
- oslavy MDD – spolupráca so ZŠ